

Dialogtafel d.d. 8 oktober 2014

Aanwezig: Jacques Wallage, Siegbert van der Velde, Willie Dieterman, Jan Boer, Gerald Schotman, 5.1.2e Cor Zijderveld, 5.1.2e Jan Wigboldus, Peter Breukink, Albert Rodenboog, Jos De Groot, Emme Groot, William Moorlag, Jan Kamminga
Gasten: Sieger Dijkstra (Economic Board), Leendert Klaassen (onafhankelijk raadsman)

Afwezig: Corine Jansen, DickTommel (technische tafel)

1) Opening

Voorzitter Wallage heet de aanwezigen welkom, in het bijzonder de heren Sieger Dijkstra (voorzitter van de Economic Board Groningen) en Gerald Schotman. De heer Dijkstra zal een toelichting geven aan Tafel over de rol van de Board, de heer Schotman vertegenwoordigd vandaag voor het eerst de NAM aan Tafel.
De agenda voor het overleg wordt vastgesteld.

2) Economic Board

De Economic Board is zes weken geleden gestart. Naar aanleiding van gesprekken met diverse stakeholders geeft de heer Dijkstra aan diep onder de indruk te zijn van wat er in het onderwijs, het bedrijfsleven en andere relevante partijen op dit terrein speelt. Hij ervaart grote behoefte aan verbinding op het economische spoor. Over circa twee weken is het conceptplan klaar. Dan kunnen zo snel mogelijk de 'korte termijn zaken' los. Een belangrijk speerpunt is het opengaan van de kredietschuif bij banken. Daarnaast bekijkt de Board hoe zij de werkgelegenheid in de bouwopgave zoveel mogelijk in het aardbevingsgebied kan laten landen. Voorts moet er ondersteuning komen voor indieners om de kwaliteit van hun plannen te verbeteren zodat hun aangepaste werkwijze beter bij de wensen van de regio aansluit. Meer strategisch moet in de chemie, energiesector en de agribusiness de productontwikkeling worden opgeschaald naar vermarkting, want daar stokt de financiering vaak: de Board gaat de mogelijkheden daartoe onderzoeken. Er gebeurt al heel veel in de bouw, de Board kan helpen innovaties rondom de bouw te stimuleren zoals een speciale aardbevingsapp. De bedrijvigheid moet zoveel mogelijk vastgehouden worden in het gebied. Daarbij wil de Board een focus op additionele activiteiten. Ook de detailhandel en het toerisme bieden mooie kansen.

De heer Van der Velde heeft enkele zorgpunten. Verhoogde arbeidsparticipatie is het doel, maar opentrekken van de kredietschuif kan daarmee wringen. Toetsingcriteria om bedrijven te ondersteunen zouden daarom welkom zijn. En duurzame economische ontwikkeling was een van de kernpunten van de commissie-Meijer. Maar wat betekent duurzaamheid nu precies voor het bevingsgebied? En zou je daarin niet beter gelijk oplopen met andere ontwikkelingslijnen? De heer Dijkstra zegt dat mechanisatie en automatisering soms arbeidsplekken zullen kosten, maar zij kunnen ook bepalend zijn voor de continuïteit van een bedrijf en die is belangrijker. Banken moet om dezelfde reden ook meedenken in de financiering met bedrijven die tijdelijk krap bij kas zitten.

De heer Moorlag wil kijken naar mogelijkheden voor een investeringsvehikel. De provincie wil graag met een aantal Tafel-partijen kijken of er een investeringskredietfonds is op te zetten. De heer Schotman wil graag meedenken. En geeft verder aan enthousiast te zijn over de plannen van de Board.

De voorzitter concludeert dat op basis van de inhoud van het conceptplan bekeken wordt hoe de Tafel verder bij de planvorming van de Board wordt betrokken. Het conceptplan wordt aan de Tafel aangeboden, de agendacommissie kan de verdere procedure bezien.

3) Mededelingen en ingekomen post

De voorzitter heeft een paar mededelingen vooraf:

- De heer **5.1.2e** is met vakantie. Mevrouw **5.1.2e** is ziek; daarom neemt de externe notulist **5.1.2e** haar taken waar. De notulen zullen iets later dan gebruikelijk beschikbaar zijn.
- In het vooroverleg is nog geen overeenstemming bereikt over de interimregeling waardevermeerdering. De heer Moorlag denkt dat er wel een basis is voor overeenstemming. Het overleg wordt in de pauze van de Tafelvergadering vervolgd.

3a) Brief FNV inzake aanbesteding herstel aardbevingschade:

Conclusie na overleg tussen NAM en FNV was volgens de heer Schotman dat de zorgen van het FNV voldoende waren afgedekt door de procedure. Afsproken is dat NAM en FNV in gesprek blijven over de aanpak. De voorzitter dringt er op aan dat vanuit de NAM alsnog ook schriftelijk richting FNV wordt gereageerd. De heer Schotman zegt dit toe.

3b) Stand van zaken waardedalingenregeling NAM:

De heer Schotman geeft aan dat de NAM er belang in stelt om een onafhankelijk oordeel te krijgen over de regeling en biedt NVM daarom de tijd die het heeft gevraagd om tot een onafhankelijk oordeel te komen. De brancheorganisaties hebben meer tijd nodig om tot een zorgvuldige afweging te komen. De NAM verwacht vanaf volgende maand de eerste aanmeldingen af te handelen.

Ook de brief die de minister vandaag naar de Tweede Kamer stuurde komt aan de orde. Hij schrijft dat per individueel object een inschatting wordt gemaakt van de mogelijke waardedaling en op basis daarvan wordt vanuit de regeling uitgekeerd aan de eigenaar. Als een huis niet verkocht kan worden kan er wellicht in individuele gevallen iets gedaan worden.

Vraag is of de slotzin hierover in de brief van de minister betekent dat de NAM het beleid met betrekking tot individuele gevallen zal verbreden.

De voorzitter hecht waarde aan opheldering van de slotzin in de Kamerbrief, voordat de Tafel een formeel standpunt inneemt over de waardedalingenregeling zoals opgesteld door de NAM. De heer Kamminga informeert bij de NAM en EZ hoe naar aanleiding van de vragen van de Tafel de betreffende zin moet worden opgevat en of in concrete gevallen flexibiliteit kan worden getoond.

In antwoord op vragen van de Dialoogtafel vult de heer Schotman aan dat de NAM ten aanzien van de waardedalingenregeling nog steeds van plan is voor het einde van het jaar met een voorstel te komen waarin wordt ingegaan op de door de Tafel gewenste aanpassingen van de regeling.

3c) Brief Vereniging Eigen Huis: Groninger Gasschande

De Tafel neemt kennis van deze brief. De VEH geeft op de vergadering van 4 november een presentatie.

3d) Sociaal Planbureau Groningen: ervaringen van burgers met aardbevingen

De Tafel neemt kennis van de rapporten

3e) Beantwoording vragen over verzekeringen en hulpverlening door Salvage

De Tafel neemt kennis van de antwoorden van de Veiligheidsregio. Duidelijk is dat Salvage zal worden ingezet, als dat geboden is. Mevrouw **5.1.2e** vraagt zich af of in de draaiboeken ook is gedacht aan de veestapel. De heer Groot zegt dat het redden van veestapels niet valt onder incidentenbestrijding van een beving maar wel onderdeel uit maakt van de bestaande draaiboeken. De Veiligheidsregio informeert hoe het 'dierenreddingsplan' precies is verankerd in de bevingsscenario's.

3f) Vraagstukken rond gebiedsafbakening

De provincie gaat een verkenning doen naar de verschillende gebiedsafbakeningen in het Akkoord. De NAM levert ten behoeve daarvan aan de provincie technische gegevens aan van het schadebeeld.

Overige mededelingen

- De volgende bijeenkomst voor gemeenteraden en Staten staat gepland voor 15 december. Daar zal de Tafel een update geven van de stand van zaken.
- De heer **5.1.2e** vraagt naar de ingekomen stukken, anders dreigt hij belangrijke brieven mis te lopen. De voorzitter weet dat daar een totaaloverzicht van bestaat. Hij zegt toe dat het secretariaat dit toegankelijk zal maken op intranet.

4) Preventief versterken

In de context van zijn eerste indrukken naar aanleiding van het aardbevingsdossier geeft de heer Schotman aan onder de indruk te zijn van de schrijnende gevallen die veel vertraging hebben opgelopen. Voor zijn gevoel spreekt uit veel Tafelstukken nog steeds veel frustratie en irritatie. Dat ligt volgens de heer Schotman niet aan de goede bedoelingen van zijn organisatie, maar aan de helderheid en transparantie waarmee de NAM overkomt. Dat is niet zomaar te veranderen maar daar gaat de NAM zich wel hard voor inzetten. Via de media vernam de heer Schotman dat er vrees was dat de wisseling van directie voor nieuwe vertraging zou kunnen zorgen. Daarom zit hij er sinds een maand flink bovenop. De dossiers met betrekking tot preventief versterken zijn complex en gekarakteriseerd door vele dilemma's en onzekerheden. Afspraak is om in de nabije toekomst (januari?) te kijken naar een aantal van die dilemma's gerelateerd aan effectieve schadeherstelprogramma's. Bij gelijkblijvende gasproductie bieden de komende jaren de tijd om de risico's beter in kaart te krijgen en indien nodig de versterkingscapaciteitsslag te maken. Vooralsnog wil de NAM in 2015 1500 woningen preventief versterken.

De heer De Groot vult aan dat het snel oppakken van preventief versterken en het verminderen van risico's en hoge prioriteit heeft voor de minister. Dit is een continu onderwerp van gesprek met de NAM.

De heer Moorlag wil graag antwoorden op vragen die hij begin deze week persoonlijk heeft gesteld. De heer Schotman zegt dit toe.

De heer Van der Velde vindt het onacceptabel dat omvang van het versterkingsprogramma afhangt van de risicoafwegingen door de NAM. Dit riekt naar 'splendid isolation'. Dat soort afwegingen moet volgens de heer Van der Velde aan de Tafel worden gemaakt, anders heeft zij geen functie meer. De heer Schotman weerspreekt dat zijn organisatie in splendid isolation werkt. Er is en blijft genoeg ruimte voor de Tafel om mee te praten over afwegingen en dilemma's naar de toekomst toe, zoals het tempo van de uitvoering per onderdeel.

De voorzitter stelt voor dat de NAM de vragen van de provincie in een memo beantwoordt. In het belang van het welslagen van de Drieslag wordt dit soort dilemma's in de werkconferentie grondig uitgediept inclusief technische aspecten en afbakening van verantwoordelijkheden tussen de NAM en de Tafel.

De heer Rodenboog vraagt of verduurzaming als derde spoor ook mee te nemen is bij het schadeherstel van de Jarino-woningen in Winsum? De heer Schotman neemt deze suggestie mee.

Voorzitter de heer Wallage stelt voor het onderwerp preventief versterken op te pakken in een extra Tafelvergadering half november. (actiepunt **5.1.2e**)

5) **Uitvoeringsorganisatie(PSB) / Drieslag**

Op 15 oktober is bekend of de NAM met de PSB-partijen contractuele afspraken kan maken. De Groninger Bodembeweging wil meer weten dan alleen de namen van de contractpartijen. Ondanks dat men in de Stuurgroep dringend heeft gewezen op co-creatie, was de werkwijze bij de NAM veel te reactief volgens de Groninger Bodembeweging. Juist op dat onderdeel wil zij een volwaardige rol kunnen vervullen. De voorzitter erkent dat dit ook voor het toekomstig vertrouwen essentieel is.

De NAM zegt toe dat bij de bekendmaking aan de Tafel van het consortium dat het PSB gaat vormen ook wordt ingegaan op de niet-commerciële afspraken die met de PSB-partijen zijn gemaakt in contracten. Zo kan de Tafel vaststellen in welke mate de uitgangspunten die zij heeft geformuleerd voor het PSB zijn vastgelegd in afspraken tussen het consortium en NAM. Ook wordt inzicht geboden in de gemaakte afspraken m.b.t. tot de werkrelatie tussen Tafel, PSB en NAM.

6) **Industriële veiligheid en aardbevingen**

De heer Zijderveld omschrijft het proces van de risico-onderzoeken als taai. Eind oktober hoopt SBE de eerste resultaten van de beide pilots te hebben als basis voor de vervolgonderzoeken. In eerste instantie wordt gekeken naar milieu- en veiligheidsrisico's omdat het vooral om chemische installaties gaat. In de tweede onderzoekstranche komen afbreuk-, stilstand- en economische risico's aan bod. Gelukkig heeft de industrie tot nog toe geen bevestigsschade gemeld. De bedrijven zelf zijn verantwoordelijk voor de selectie uit de bureaus. EZ heeft Deltares ingehuurd om de vergelijkbaarheid van de onderzoeksresultaten te borgen.

Voorzitter Wallage vindt dat voorkomen moet worden dat de Tafel medeverantwoordelijk wordt voor die onderzoeken. Maar stelt dat zij wel op de hoogte moet worden gebracht van de inhoud. De heer Zijderveld zegt dat de werkgroep terugkoppelt wat eruit voorkomt.

Ingelast: Interimregeling waardevermeerdering

De heer Moorlag meldt namens de vier Akkoordpartijen dat de afspraak is gemaakt om de interimregeling waardevermeerdering tot uiterlijk 1 april 2015 te laten lopen. Immers, de interimregeling is primair bedoeld om mensen te faciliteren die op korte termijn plannen voor een verbouwing hebben of waar schadeherstel wordt verricht. De provincie houdt de vinger aan de pols voor wat betreft de kasstroom. Als het bedrag van de regeling richting de 50 miljoen gaat, betekent dat geen aanpassing van het plafond maar dat de definitieve regeling (nog) sneller ingevoerd moet worden. Om miscommunicatie te voorkomen zal de provincie melden dat de interimregeling hiervoor is bedoeld en dat het in alle andere gevallen verstandig lijkt te wachten op de definitieve regeling.

Verder meldt Moorlag dat de interimregeling nu voor negen gemeenten wordt opengesteld. In overleg met de Tafel wordt gekeken naar mogelijkheden voor verruiming in de toekomst. In aanloop naar definitieve vaststelling door PS wordt de fiscaliteit nog beoordeeld door de provincie. Er lag ook nog een juridisch-technisch probleem bij de deelname aan de regeling door de corporaties. Ook daar is aldus de heer Moorlag nu een reële oplossingsrichting voor bedacht. Er komt nog een aanvulling op de voordracht van de interimregeling met een voorstel tot wijziging op deze voorgaande punten. Als GS de wijzigingen aan Provinciale Staten meldt komt op hetzelfde moment een persbericht van de Tafel waarin nog eens wordt benadrukt dat dit slechts een overbruggingsregeling is op weg naar een definitieve regeling en ook de verantwoordelijkheidsverdeling tussen Tafel en de provincie wordt toegelicht.

De heer Van der Velde vindt het prima dat de interimregeling snel tot stand komt, maar in hoeverre legt dat een hypotheek op de definitieve regeling? Gelet op de notitie over de beleidskaders van de waardevermeerderingsregeling lijkt de inhoud goed te kunnen landen in de werkconferentie. De heer Moorlag stelt voor, eerst de werkgroep te heractiveren ten behoeve van de definitieve regeling en een voorstel aan de Tafel voor te bereiden. De werkconferentie zou inderdaad goede input kunnen leveren voor de regeling.

7) **Aanpak Werkgroep Dorpsverlevendiging**

Na bespreking in de Stuurgroep Leefbaarheid is een aanvullend memo door de voorzitter opgesteld. In dat Memo wordt voorgesteld de burgers hun plannen bij één loket in te laten dienen; daarachter zitten betrokken partijen als GD, NAM, Tafel etc. in hun diverse verantwoordelijkheden.

De heer Schotman vindt dit een mooi compromis: de indieningsprocedure moet zo eenvoudig mogelijk zijn voor de burger.

De heer De Groot informeert hoe het loket weet of initiatieven al dan niet succesvol zijn. De heer Boer antwoordt dat aanvragers een plan moeten indienen waaruit de duurzaamheid van het initiatief moet blijken. Een vorm van evaluatie zal bij de uitwerking worden meegenomen. De heer Wigboldus vraagt of er sprake kan zijn van een 'verdubbelaar'. De heer Boer antwoordt dat als meer financiering dan de 10.000 wordt gezocht, binnen het gezamenlijk loket wordt afgestemd of NAM kan aanvullen. Daarnaast bestaan externe mogelijkheden voor cofinanciering, bijvoorbeeld via Oranjefonds.

De heer **5.1.2e** meldt heel veel bijval en waardering vanuit de klankbordgroep.

De heer van der Velde ziet leefbaarheid en niet het vergroten van draagvlak als primair doel. De NAM moet dus geen verkapt pr-budget krijgen. Waar staan elementen als synergie in één programma met bijdragen van de NAM? De voorzitter legt uit dat het laatste op permanent bezwaar stuitte bij de NAM: zij wil haar eigen programma blijven draaien. De heer Schotman vult aan dat het vanwege verschillen in criteria moeilijk is om potjes bij elkaar te gooien. De voorzitter heeft als intentie een paar punten terug te leggen bij de Stuurgroep en daar additionele sluitende afspraken over maken.

De Tafel gaat ermee akkoord met de instelling van één loket waarachter Tafel en NAM de aanvragen zullen verdelen; de Tafel stelt voor haar aandeel de komende vijf jaren jaarlijks 1 miljoen beschikbaar. De Stuurgroep is gemachtigd op basis van deze uitspraken en snelle start mogelijk te maken.

8) **Uitwerking spelregels Tafel**

De voorzitters komen met een finaal voorstel.

9) **Handreiking herstel voor monumenteigenaren**

De heer Breukink benadrukt dat dit geen protocol maar een handreiking is. De Tafel onderschrijft de voorgestelde uitgangspunten van de handreiking. Aan de 'werkgroep schadeprotocol' wordt gevraagd de handreiking te betrekken bij verbetervoorstellen voor het schadeprotocol. Hierna komt het terug als onderdeel van de Tafel discussie over het protocol schadeherstel.

10) **Extern advies definitieve regeling waardevermeerdering**

De heer Van der Velde ziet in aanloop naar de definitieve regeling graag meer ambitie terug voor energiebesparing. Hij pleit voor inzet van externe expertise voor de werkconferentie, daar de Tafel die expertise niet bezit. EZ bekijkt hoe de ruimte die in het EZ-budget voor Ecofys nog aanwezig is voor de ondersteuning van de Tafel kan worden ingezet.

De Tafel ondersteunt het voorstel. Ecofys zal, in samenspraak met de werkgroep het proces naar de definitieve regeling inhoudelijk begeleiden en daarvoor ook de eigen expertise inzetten.

11) Extern advies situatie woningmarkt

De provincie krijgt verschillende signalen dat de woningmarkt ernstig verstoord is geraakt. Zo lijkt er weinig instroom te zijn van kopers van buiten naar binnen het bevingsgebied. Daarom pleit de provincie voor een verkenning door enkele onafhankelijke gezaghebbenden om de feiten geconcretiseerd en geobjectiveerd op een rij te zetten.

De heer De Groot is van mening dat het voorstel onzorgvuldig is geformuleerd. Hij stelt dat Ortec Finance in opdracht van EZ een kwantitatieve monitor uitvoert. De onderzoeksmethode is duidelijk na te lezen in de rapporten van Ortec Finance. Hij is van mening dat er een aanvullende kwalitatief onderzoek mogelijk zou zijn maar dat het onderzoek van Ortec Finance niet overgedaan moet worden.

De Tafel steunt het verzoek van de provincie met als kanttekening dat het een andersoortige en aanvullende kwalitatieve analyse van de woningmarktsituatie moet worden – ten opzicht van al beschikbare gegevens - inclusief de consequenties die deze kwalitatieve verkenning oplevert.

12) Extern advies relatie tussen bodemdaling en aardbevingschade

Dit verzoek komt voort uit de vraag aan de minister in hoeverre bodemdaling in relatie staat met aardbevingen en vice versa. Dit tegen de achtergrond van het te zijner tijd aflopen van de 30-jarentermijn na beëindiging van gaswinning en hoe daarop voor te bereiden. Zeker bij EZ is dit onderwerp volgens de heer Wigboldus te lang onderbelicht geweest. Tot heden is het weinig mensen gelukt concreet resultaat te verkrijgen bij verzoeken rondom bodemdaling aan de Commissie Bodemdaling.

De heer Groot zegt dat EZ wel degelijk aandacht heeft voor de relatie bodemdaling-aardbevingen. Het lijkt hem niet goed dit thema in het Tafeloverleg te brengen.

De heer Schotman wil voorkomen dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd tussen bijvoorbeeld Waterschap en NAM. Als de studie bijdraagt aan meer kennis of een oplossing in het gebied heeft de NAM hier geen bezwaar tegen.

De Tafel besluit dit voorstel aan te houden tot de volgende vergadering; de steller wordt gevraagd wat precies de onderzoeksvraag moet zijn. EZ zal daarbij een notitie voegen waarin in kaart wordt gebracht wat op dit dossier inmiddels voor standpunten zijn ingenomen en waarop die zijn gebaseerd. In de notitie van EZ zal ook ingegaan worden op het vraagstuk van de multi-causale schade (of en hoe kan het fenomeen "van het kastje naar de muur sturen" voorkomen worden?), hoe zit het met de aansprakelijkheid binnen en na dertig jaar en hoe zit het met eventueel afkopen van de risico's door de waterschappen. De heer de Groot bevordert dat deze verkenning er snel is, zodat het onderwerp bij de volgende Tafel opnieuw kan worden geagendeerd. Op basis daarvan beoordeelt de Tafel of het gevraagde juridische advies alsnog moet worden ingewonnen.

13) Lange termijn agenda

Daar de agenda te veel complexe onderwerpen bevat die meer behandeltijd vergen dan de tijdsspanne van een besluitvormende vergadering, stelt de voorzitter voor de agenda op te schonen en een paar keer een halve 'kleidag' te organiseren met een open discussie over één inhoudelijk thema. De Tafel gaat akkoord met dit voorstel.

Er wordt aan de Tafel gevraagd welke punten toegevoegd moeten worden aan de Lange Termijn agenda:

- Professor Wim Turkenburg van de Universiteit van Utrecht is bezig in opdracht van NAM om te kijken naar mogelijke integratie van stikstofproductie met andere industriële activiteiten. Dit onderzoek is complementair aan studiewerk binnen NAM om de kans op aardbevingen te verkleinen via drukhandhaving in het gasveld. De Tafel denkt dat dit communicatief nogal wat teweegbrengt. NAM en EZ bevorderen dat het eindrapport van prof. Turkenburg voor de Tafel beschikbaar komt voordat het naar buiten komt, zodat de

Tafel kan bespreken wat verder moet worden gedaan om te voorkomen dat dit onderwerp 'alle kanten opvliegt'.

14) **Halfjaarrapportage onafhankelijke raadsman**

De voorzitter heet Leendert Klaassen welkom, de Tafel stelt het op prijs van tijd tot tijd met hem van gedachten te wisselen.

De onafhankelijk raadsman is vanaf april 2013 in functie. De klachten vertonen dezelfde stijgende trend als de schademeldingen. In anderhalf jaar zijn tot nu toe 283 meldingen ontvangen waarvan 136 feitelijke zaken overbleven. Daarvan zijn 60 dossiers afgehandeld, 76 lopen nog. Eens in de zes weken is er overleg met de NAM-directie over hoofdlijnen in het proces.

Er is grote behoefte aan transparantie in de stand van zaken in het proces en op welke termijn de mensen nieuws mogen verwachten. Vorig jaar had de heer Klaassen al voorgesteld een soort digitaal track-and-trace-systeem op te zetten en de schaderegelingen te publiceren. Het laatste advies is reeds opgevolgd.

Sommigen zijn niet in staat hun eigen zaak te behartigen: ze vinden het moeilijk schade te melden, voelen zich onzeker, hebben behoefte aan feedback, zijn te oud of missen steun uit hun sociale netwerk. Voor hen zou externe begeleiding c.q. casemanagement verstandig zijn. De heer Klaassen wil als onafhankelijk raadsman niet als belangenbehartiger optreden ten aanzien van de NAM-financiën. Dat hoort eerder thuis bij gemeentebesturen en wellicht ook de Tafel. Het optuigen van een hele nieuwe organisatie lijkt de heer Klaassen niet zinvol.

De NAM hanteert in Klaassens beoordeling als begrenzing grofweg 20 kilometer rondom het epicentrum. Er komen klachten van mensen die net of ver – deze laatste groep is niet groot – buiten die grenzen wonen. Aan de eerste groep is het heel moeilijk uit te leggen als zij geen recht op schadeherstel zouden hebben. De heer Klaassen heeft de NAM geadviseerd die mensen op te zoeken en te beoordelen of de reguliere schade al dan niet bevinggerelateerd is. Ook als dat niet het geval is, is hun zaak dan toch serieus afgehandeld. De heer Schotman bevestigt dit advies ter harte te hebben genomen. Er komen veel vragen over de waardeverminderingsregeling. De waarneming van de heer Klaassen is dat die niet werkt. Mensen kennen pas de waarde nadat de koop is geschied en gaan daarom dat regelingstraject niet in zonder die informatie. De heer Klaassen heeft hier op zich begrip voor. De regeling voorziet grotendeels in niet-verwachte oplossingen.

Klaassen heeft ook grote zorg over het tempo waarin complexe gevallen worden afgehandeld door de NAM. Vastgelopen complexe cases hebben de allerhoogste prioriteit bij de heer Schotman. Een oplossing hoeft niet per se te zijn dat de mensen hun zin krijgen, ook helderheid verschaffen kan een oplossing zijn.

De voorzitter weet dat de bijstand aan mensen in het proces al vrij breed is. Maar bij heel ernstige situaties zou de heer Klaassen tijdelijk een ondersteuner moeten kunnen toewijzen. Dan wordt hijzelf geen onderdeel van het proces, maar heeft hij een extra instrument om weerloze mensen niet te laten zwemmen. Volgens de heer Klaassen is die doelgroep er zeker, hij wil dit verkennen in het bestuurlijk overleg met de NAM. Wel is hij benieuwd naar de mening van de burgemeesters. De heer Rodenboog ziet ook mensen 'verzuipen' en zijn gemeente biedt al ad hoc steun. Maar een ondersteuner lijkt hem een heel goed idee en die is dan misschien het beste per gemeente aan te wijzen. Ook de heer Groot is bereid te kijken naar een gemeentelijke bijdrage. Als andere mogelijke organisatorische plekken voor de ontzorging noemt hij 1) een aparte stafafdeling in de uitvoeringsorganisatie; 2) in het netwerk rond de uitvoeringsorganisatie; 3) de GGD. De heer Schotman wil bovenal steunexperts hebben die de mensen goed aanvoelen.

De Tafel ondersteunt het voorstel tot toewijzing van ondersteuning bij zeer complexe schadegevallen. Vanuit het bestuurlijke overleg hierover tussen de onafhankelijk raadsman en de NAM vindt nog terugkoppeling plaats naar de Tafel.

15) Vaststellen besluitenlijst

2. Economic Board

De Tafel heeft kennisgenomen van de plannen van het Economic Board. De Board streeft ernaar om over twee weken een programma klaar te hebben dat op korte termijn van start kan gaan. Dat programma wordt naar de Tafel gestuurd, op basis van de inhoud wordt bekeken hoe de Tafel bij de plannen wordt betrokken.

3. Ingekomen post

-Waardedaling

*Voorzitter Jan Kamminga bespreekt met EZ en NAM de Kamerbrief van minister Kamp over de waardeontwikkeling van woningen in het bevingingsgebied (7-10-2014). Helder moet worden hoe die moet worden geïnterpreteerd, met name als het gaat over de huizen die lang te koop staan en de mogelijkheden die eigenaren te compenseren voor waardedaling.

*De NAM zegt toe dat het bedrijf voor het einde van het jaar (2 december) reageert met een voorstel over de door de Tafel gewenste aanpassingen aan de waardedalingregeling.

-Gebiedsafbakening

De provincie onderzoekt de gebiedsafbakening in relatie tot het Akkoord. Gekeken wordt per onderwerp wat er over in het Akkoord is afgesproken en of er aanleiding is de afbakening opnieuw aan de Tafel te bespreken.

4. Preventief versterken

De NAM licht toe wat de dilemma's bij dit onderwerp zijn. Het is een complex onderwerp dat extra aandacht vraagt, daarom wordt na de werkconferentie van 23 en 24 oktober (waar preventief versterken een van de programmaonderdelen is) een extra Tafelvergadering over preventief versterken gehouden.

5. Uitvoeringsorganisatie/Drieslag

De NAM zegt toe dat bij de bekendmaking aan de Tafel van het consortium dat het PSB gaat vormen ook wordt ingegaan op de niet-commerciële afspraken die met de PSB-partijen zijn gemaakt in contracten. Zo kan de Tafel controleren in welke mate de uitgangspunten die zij heeft geformuleerd voor het PSB ook zijn vastgelegd in afspraken tussen het consortium en NAM. Onderwerp van gesprek is ook de werkrelatie tussen Tafel, PSB en NAM.

6. Industriële veiligheid en aardbevingen

De Tafel wordt actief geïnformeerd over het onderzoek naar de industriële veiligheid in relatie tot de aardbevingen. Deze onderzoeken vinden plaats onder verantwoordelijkheid van de betreffende bedrijven. De vraag of met deze onderzoeken voldoende zicht is op alle industriële risico's in het hele bevingingsgebied is een aparte vraag. De beantwoording van deze vraag zal worden opgenomen op de werklift van de Dialoogtafel.

7. Aanpak Loket Dorpsverlevendiging

De Tafel stemt in met één gezamenlijk loket van de Dialoogtafel en de NAM voor lokale initiatieven tot een maximum van 10.000 euro. Na indiening wordt bepaald of de NAM het initiatief bekostigt of de Dialoogtafel. De criteria die worden gehanteerd, worden uitgewerkt in opdracht van de stuurgroep. Die uitwerking komt terug naar de Dialoogtafel. De Tafel stelt voor dit project de komende 5 jaar elk jaar 1 miljoen beschikbaar.

8. Spelregels

De voorzitters komen met een finaal voorstel.

9. Handreiking monumenten

De handreiking is bedoeld om monumenteigenaren te ontzorgen. De Tafel onderschrijft de voorgestelde benadering. Aan de 'werkgroep schadeprotocol' wordt gevraagd de handreiking te betrekken bij verbetervoorstellen voor het schadeprotocol.

10. Extern advies definitieve regeling waardevermeerdering

De Tafel ondersteunt het voorstel voor externe ondersteuning door Ecofys. Ecofys zal, in samenspraak met de werkgroep van de Tafel, het proces naar een definitieve regeling inhoudelijk begeleiden en daarvoor ook de eigen expertise in zetten.

11. Extern advies situatie woningmarkt

Er komen veel signalen bij de Tafel(leden) dat de aardbevingen de woningmarkt in de regio verstoren. Weliswaar doet EZ een monitor op dit terrein maar er is behoefte aan een andersoortige en aanvullende kwalitatieve analyse van de situatie op de woningmarkt en de achterliggende consequenties. Het voorstel om een aantal gezaghebbende deskundigen een dergelijke verkenning te laten doen wordt door de Tafel gesteund.

12. Relatie bodemdaling en aardbevingsschade

Dit voorstel wordt aangehouden tot de volgende Tafelvergadering. Dan zal bij dit voorstel ook een notitie van EZ op tafel liggen waarin op de problematiek wordt ingegaan.

De Tafel stelt deze besluitenlijst vast.

16) Rondvraag

- De heer **5.1.2e** is zeer benieuwd naar het eindresultaat van de verdeling door de Tafel van de financiering van de ondersteuning. De voorzitter excuseert zich dat dit door grote drukte nog niet ter hand is genomen en zegt toe, dit vóór de volgende Tafel op te lossen.
- De heer De Groot deelt mee dat de volgende dag een spoeddebat in de Kamer plaatsvindt over de meest recente aardbeving.
- De heer Wigboldus informeert wanneer de EZ-reactie op de zienswijzen is te verwachten. De heer De Groot meldt dat hier dagelijks aan wordt gewerkt, maar dat het tijdspad iets vertraagd is. De reactie is waarschijnlijk nu rond medio oktober te verwachten: deze deadline lijkt haalbaar. Dit proces is enorm complex omdat EZ de zienswijzen moet toetsen en verwerken, zij soms niet direct op het besluit van toepassing zijn en soms de bedoeling van de steller niet helemaal duidelijk is.

17) Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 20.02 uur.